

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Jarosław Matras

w sprawie **P. E.**

oskarżonego z art. 278 § 5 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 28 maja 2026 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Trzciance

z dnia 13 stycznia 2026 r., sygn. akt II K 503/25,

**1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Trzciance do ponownego rozpoznania;**

**2. wydatkami związanymi z rozpoznaniem kasacji obciąża
Skarb Państwa.**

Jerzy Grubba

Piotr Mirek

Jarosław Matras

Sąd Rejonowy w Trzciance, wyrokiem z dnia 13 stycznia 2026 r., sygn. akt II K 503/25, uznając, że oskarżony P. E. w okresie od 20 grudnia 2023 r. do 18 marca 2025 r. w K., gm. C., woj. [...], dokonał nielegalnego poboru energii elektrycznej z istniejącego układu pomiarowego w ten sposób, że pobierał energię elektryczną pomimo nie zawarcia umowy na dostarczanie energii elektrycznej, czym działał na szkodę E. Sp. z o.o. z siedzibą w P., za co wymierzono mu karną opłatę taryfową w kwocie 11026,36 zł, co stanowi przestępstwo z art. 278 § 5 k.k., na podstawie art. 66 § 1 k.k. i § 2 k.k. oraz art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec oskarżonego, na okres roku próby. Na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 43a § 1 k.k. orzekł od niego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 500 zł.

Wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron postępowania i uprawomocnił się z dniem 21 stycznia 2026 r.

Kasację od powyższego wyroku wniósł na niekorzyść oskarżonego Prokurator Generalny wskazując na rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 66 § 1 k.k., polegające na niesłusznym warunkowym umorzeniu postępowania, prowadzonego wobec P. E. , mimo iż w dacie wyrokowania był on prawomocnie skazany za przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 17 grudnia 2025 r., sygn. akt III K 256/25, prawomocnym z dnia 30 grudnia 2025 r., na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby, a zatem nie została spełniona przewidziana we wskazanym wyżej przepisie prawa materialnego przesłanka braku karalności sprawcy za przestępstwo umyślne. Mając na względzie tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Trzciance do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasację należało uznać za oczywiście zasadną, a to pozwoliło uwzględnić ją w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k., bez udziału stron. Zgodzić się trzeba z Prokuratorem Generalnym, że zaskarżony wyrok został wydany z rażącym naruszeniem prawa materialnego, a to art. 66 § 1 k.k.

Polski ustawodawca jednoznacznie określił przesłanki stosowania warunkowego umorzenia postępowania. Jedną z nich, kluczową dla oceny zasadności wniesionej kasacji, jest brak uprzedniego ukarania za przestępstwo umyślne. Zastosowanie wobec oskarżonego środka probacyjnego z art. 66 § 1 k.k. wynika bowiem nie tylko z charakteru popełnionego czynu, który nie może cechować się wysoką szkodliwością społeczną czy winą, ale także z pozytywnej prognozy kryminologicznej, której podstawą jest brak uprzedniej karalności. Warunkowe umorzenie postępowania jest dostępne wyłącznie dla tych sprawców, których czyn miał charakter incydentalny. W ich przypadku można bowiem żywić nadzieję, że potraktują warunkowe umorzenie postępowania jako motywację do zmiany swojego postępowania na przyszłość, a nie jedynie sposób na uniknięcie odpowiedzialności karnej.

Jak trafnie wskazano w kasacji, wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 17 grudnia 2025 r., sygn. akt III K 256/25, P. E. został skazany za przestępstwo przywłaszczenia mienia znacznej wartości, zakwalifikowane z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres 2 lat próby (k. 207). Wyrok ten uprawomocnił się 30 grudnia 2025 r. (k. 207v). W takiej sytuacji wydanie wyroku warunkowo umarzającego postępowanie było w stosunku do tego oskarżonego niedopuszczalne. Z dniem 30 grudnia 2025 r. zaktualizowała się bowiem negatywna przesłanka, o której mowa w art. 66 § 1 k.k.

Nie ma przy tym znaczenia, że na moment wyrokowania Sąd Rejonowy najprawdopodobniej nie zapewnił sobie dostępu do aktualnych danych o karalności oskarżonego. Jak wynika z akt sprawy, ostatnia informacja z Krajowego Rejestru Karnego, którą dysponował Sąd, jest datowana na 4 listopada 2025 r. (k. 160). Z oczywistych względów nie mogła zawierać wzmianki o skazaniu wyrokiem z dnia 17 grudnia 2025 r. Brak wiedzy po stronie Sądu nie oznacza jednak, że zaskarżony wyrok nie został wydany z naruszeniem prawa. Wręcz przeciwnie, trafnie wskazuje Prokurator Generalny, że fakt wcześniejszego skazania ma charakter obiektywny. Przyczyna pominięcia powyższej okoliczności nie rzutuje na ocenę samej wady orzeczenia.

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak w części dyspozytywnej

[J.J.]

[a.ł.]

Jerzy Grubba

Piotr Mirek

Jarosław Matras